Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000091075
Datum:	25 januari 2022
Opsteller:	M. Karels en C.M.J. Kram
Portefeuillehouder:	Wethouder Van Bijsteren
Onderwerp:	Beleid inpassing zonnepanelen

Het college van B&W besluit:

1. De raad voor te stellen het 'Beleid inpassing zonnepanelen' vast te stellen.
2. In ieder geval tot en met 30 juni 2024 alleen traptrede 1 van de zonneladder open te zetten.
3. Begin 2024 een update uit te voeren naar de mate waarin invulling aan de CO2-reductie van de Energieke Stad met zonnepanelen wordt gegeven en op basis daarvan te besluiten of traptrede 2 dan wel trede 3 van de zonneladder opengesteld moet worden.

Inleiding

Aanleiding

In het voorjaar van 2021 is de duurzaamheidsvisie Gemeente Harderwijk vastgesteld. Het 'paraplu-beleid' waar ook het beleid van de Energieke Stad onder valt. Het Energieke Stad beleid, de RES 1.0 en het landelijk klimaatakkoord leiden tot meer druk op de ontwikkeling van zonnestroom projecten.

Dat moet zorgvuldig en in samenhang met andere (o.a. ruimtelijke) belangen gebeuren. Beleid over inpassing van zonnepanelen binnen de gemeente Harderwijk is nodig om initiatieven voor inpassing van zonnepanelen in goede banen te leiden en daarmee optimaal invulling te geven aan het beleid van de Energieke Stad.

Het beleid stuurt op een optimale balans tussen stimuleren (binnen stedelijk gebied van Harderwijk en het dorp Hierden) en ontmoedigen (in het buitengebied). De belangen vanuit energietransitie en bewonersparticipatie enerzijds en stedenbouwkundige kwaliteit en landschappelijk inpassing anderzijds, moeten tot elkaar gebracht worden.

Kader

Nederland heeft, net als 195 andere landen het klimaatakkoord ondertekend, waarmee we ons verplicht hebben om de uitstoot van broeikasgassen (waaronder CO2) vergaand te verminderen. De uitstoot van broeikasgassen moet worden verlaagd om de temperatuurstijging onder de 2 graden te houden.

De gemeente Harderwijk wil een duurzame en schonere gemeente zijn voor de inwoners en ondernemers van vandaag, maar ook voor de volgende generaties. In het klimaatbeleid "De Energieke Stad" stelt de gemeente Harderwijk zichzelf het doel om de CO2-uitstoot met 45% te verminderen in 2031 ten opzichte van 2010 met een streven naar 49% reductie conform de landelijke doelstelling. In de uitvoeringsstrategie is de inpassing van zonnepanelen als één van de aandachtsgebieden daarvoor aangewezen.

In het coalitieakkoord 2018-2022 van de gemeente Harderwijk staat duurzaamheid centraal. De Energieke Stad is hierbij het beleidskader. Daarnaast is op 17 juni 2021 door de gemeenteraad de Regionale Energiestrategie (RES) Noord-Veluwe 1.0 vastgesteld.

Beide beleidskaders formuleren (direct en indirect) ambities rond het realiseren van zonnepanelen binnen de gemeente. Dit moet zorgvuldig gebeuren met oog voor de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit van de ruimte binnen de bebouwde kom en in het buitengebied. Hiertoe wordt aangesloten en gebruik gemaakt van het landelijk beleid van de zonneladder.

Het beleid inpassing zonnepanelen is gebaseerd op de landelijk zonneladder (zie https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/duurzame-energie/zonne-energie).

Het Beleid inpassing zonnepanelen geeft invulling aan een amendement en motie die in dit kader zijn aangenomen:

- Amendement 10-1 “Zonneladder” van 18 maart 2021.
- Motie 10-1 “Opwekken Zonne-energie onder maatschappelijk draagvlak” van 18 maart 2021.

Alternatieven

Het Beleid inpassing zonnepanelen niet vast te stellen:

- Daarmee mist de gemeente beleid om initiatieven rond de plaatsing van zonnepanelen binnen de gemeentegrenzen wat betreft ruimtelijke kwaliteit te kanaliseren.
- Daarmee is onzeker of de opgave voor het realiseren van voldoende duurzame energie op basis van zonnepanelen binnen het beleid van de Energieke Stad en de RES 1.0 behaald zal worden.

Beoogd effect

- Bijdragen aan het realiseren van de landelijke doelstelling in het Klimaatakkoord.
- Bijdragen aan het realiseren van de doelstelling van de Energieke Stad om in 2031 de CO2-uitstoot met 45% te verminderen en het streven om dit percentage verder te verhogen naar 49% reductie.
- Een faciliterende rol als gemeente spelen om zo veel als mogelijk zonnepanelen op daken of multifunctioneel (op parkeerplaatsen etc) toe te passen ter voorkoming van het plaatsen van zonnepanelen in het buitengebied.
- Duidelijkheid te geven aan inwoners en ondernemers over waar de gemeente inpassing van zonnepanelen stimuleert en waar de gemeente dit wil voorkomen.
- Zorgdragen dat zonnepanelen zoveel als mogelijk voor en door Harderwijkers worden geplaatst, danwel, de opbrengsten via participatie ook lokaal blijven.
- Het draagvlak voor de energietransitie in de gemeente Harderwijk te vergroten door inwoners en ondernemers te betrekken bij het verder realiseren van zonnepanelen op en om hun eigen woningen respectievelijk bedrijfsdaken.
- De kansen inzichtelijk maken die er liggen om naast projecten als de zonnecarport op P8 nog meer projecten te ontwikkelen waarbij zonnepanelen multifunctioneel worden toegepast.

Argumenten

1.1 Het beleid geeft een nadere concretisering rondom de inpassing van zonnepanelen binnen de gemeente en is daarmee een noodzakelijke concretisering van het reeds vastgestelde beleid uit de Energieke Stad en de RES 1.0.

1.2 Het beleid stimuleert het plaatsen van zonnepanelen op daken van woningen, bedrijfsdaken en het toepassen van zonnepanelen in multifunctionele settings en houdt rekening met aspecten als biodiversiteit en stedenbouwkundige en landschappelijke kwaliteit. Het beleid voorkomt een wildgroei aan zonnevelden in het buitengebied.

1.3 De kosten die gepaard gaan met de beleidsuitvoering zijn reeds begroot in de begroting van de Energieke Stad.

Kanttekening

Een doorrekening van het aantal zonnepanelen wat nodig is om invulling te geven aan de ambities van de Energieke Stad en de RES 1.0 laat zien dat het mogelijk zou kunnen zijn om de ontwikkeling van zonnevelden in het buitengebied van de gemeente vooralsnog te voorkomen. Dit vraagt wel om een extra inspanning om zoveel als mogelijk zonnepanelen binnen de bebouwde kom van Harderwijk en Hierden te plaatsen. Het beleid is hierop ingericht. Mocht blijken dat na 2 jaar na vaststelling van dit beleid de realisatie

van duurzame energie door zonnepanelen achterblijft, kan het college met instemming van de raad alsnog besluiten om onder stringente voorwaarden trede 2 van de zonneladder open te stellen.

Omgevingswet
Het Beleid inpassing zonnepanelen gaat impact hebben op de fysieke leefomgeving. Dit gebeurt zorgvuldig en binnen de bestaande kaders die reeds gelden voor de inpassing van dergelijke technische installaties. Bovendien probeert het zo veel als mogelijk het buitengebied te ontzien van zonnepaneelvelden. Daar waar nodig zijn aanvullende toetsingseisen opgenomen binnen het voorgestelde beleid.

Financiën
De kosten voor uitvoering Beleid inpassing Zonneladder zijn begroot in het budget Duurzaamheid/ Energieke Stad.

Duurzaamheid
Het Beleid inpassing zonnepanelen geeft invulling aan het beleid Duurzame Stad/Energieke Stad.

Communicatie
Het beleid inpassing zonnepanelen zal worden gecommuniceerd via de plaatselijke media en er zal een inloopbijeenkomst worden georganiseerd. Via de beleidsuitvoering van de projecten in trede 1 zal projectspecifiek worden gecommuniceerd.

Uitvoering
Na vaststelling Beleid inpassing zonnepanelen wordt uitvoering gegeven aan het realiseren van meer dan 13,1 kton CO_2 reductie tussen 2022 en 2030 door middel van zonnepanelen via maatregelen uit trede 1 van de zonneladder.

1 Bedrijventerreinen
De bedrijfsdaken in Harderwijk hebben een groot potentieel. Lorentz is vanuit die gedachte ook opgenomen als zoekgebied in de Regionale Energie Strategie (RES). Samen met de BKH, parkmanagement en Endura wordt onderzocht hoe dit potentieel zo optimaal mogelijk benut kan worden. Bij de provincie is via de regeling toekomstbestendige bedrijventerreinen een subsidie aanvraag gedaan voor procesondersteuning. Met deze subsidie aangevuld met middelen van de gemeente Harderwijk (15k), de RES (15k in twee jaar) en de BKH (bedrag nog onbekend) wordt een projectleider aangesteld om collectief het potentieel te benutten. Hiermee wordt invulling gegeven aan de lokale ambitie van de gemeente Harderwijk en aan de regionale opgave uit de RES. Start in 2022.

2 Woningen
- Voortzetten project Zonneplan.
- Koppeling met het Veluws energieloket en energiecoaches. Via de energiecoaches wordt een verbinding gemaakt tussen aanvragers voor energiebesparende maatregelen en mogelijkheden bij gemeente Harderwijk voor toepassing van zonnepanelen.
- Opzetten stimuleringscampagnes en twee grootschalige collectieve inkooptrajecten voor bewoners.
- Prestatieafspraken met woningcorporaties rondom plaatsing zonnepanelen.

3 *Openbare ruimte*
- Gemeentelijk onderzoek naar toepassing van multifunctionele zonneparken op parkeerterreinen of gelijksoortige locaties (overdekte parkeerplaatsen) en opstellen ontwikkelplannen voor minimaal twee locaties, waaronder in ieder geval de twee multifunctionele projecten:
    - Zonnecarports bij zwembad De Sypel (2022-2023).
    - Geluidscherm met zonnepanelen langs de A28 bij Harderweide (2023-2024).

- OZB-berekening per trede vastleggen. Het is van belang om de OZB-grondslag nader uit te werken in de werkprocessen van de afdeling belastingen (Meerinzicht).

Evaluatie

Tussen 2022 en 2024 dient minimaal 3 kton gerealiseerd te zijn om daarmee (1) op koers van het hoofddoel te blijven en (2) te voorkomen dat trede 2 dan wel trede 3 opengezet moet worden om daarmee het doel te behalen. Dit wordt via een Collegevoorstel en Raadsbesluit besloten.

Bijlagen

- Beleid inpassing zonnepanelen